

16.12.19 kohtumise kokkuvõte

Osalejad: Ede Teinbas (Lääne-Harju Koostöökogu - LHKK), Innar Mäesalu (Haapsalu linnavalitsus), Marti Rehemaa (Saku linnavalitsus), Jaanus Saat (Lääne-Harju vallavalitsus), Erik Sandla (Harku vallavalitsus), Andres Laisk (Saue vallavalitsus), Maret Lepiksaar (Keila linnavalitsus), Aimur Liiva (Kiili vallavalitsus), Eliko Kõiv (LHKK), Elisabet Mast (Sihtasutus Läänemaa), Rafael Milerman (LHKK).

Päevakava:

1. Geopark - Eliko
2. Arutelu Loode-Eesti geopargi võimalikkusest
3. Edasised tegevused

1. Eliko ettekanne Geopark

Meie ümbrus tundub meile tavaline, vahel võib olla isegi igav. Kui me natuke rohkem süveneme, siis leiame erinevaid värve, mustreid. Veidi veel lähemalt vaadates näeme erinevad struktuure ja võime üllatuda, kuidas me küll varem kõike seda põnevat tähele ei pannud. Seega oluline on teadvustada ja väärtustada seda, mis on meil olemas. Loode-Eestis on palju – looduslikud geoloogilised vaatamisväärsused (Türisalu, Pakri pank), põnev kultuurilugu (Peeter Suure merekindluse varemed, Padise klooster, Keila kirik), inimtegevuse jäljed nii tööstusest (Murru ja Vasalemma) kui militaartegevusest (Paldiski), samuti leiame piirkonnas palju jutte/legende viikingitest, kuningatest, ka jumal Odonist. Vt lähemalt Loodusmäletiste nimekirja [siit](#).

Geoparkidel on 3 eesmärki:

1. loodus- ja kultuuripärandi kaitse ja uurimine – mis hõlmab olemasoleva loodus- ja kultuuripärandi kaardistamist, viidastamist, juurdepääsude ja taristu loomist. Nii kohalikud kui kaugelt tulevad inimesed saavad rohkem teada piirkonna ajaloo, olevikust ja seeläbi võivad end tulevikus piirkonnaga rohkem siduda. Suurem teadmine loob usalduse, tekitab turvatunnet ja tekitab seoseid. Geopark ei ole kaitseala. Kaitsealad reguleeritakse eraldi (seadusandlus). Geopargis võib olla kaitsealad ja kaitstavaid taimi, loomi jm
2. keskkonnateadlikkuse ja -hariduse edendamine – seda nii kohaliku inimese, turisti kui ka kooliõpilase. Oluline väärtus on kohaliku elaniku arusaamine oma kodukohast ja selle väärtusest. Kohalikele koolidele võrgustiku loomine – ühised koolitused õpetajatele, üritused õpilastele, programmid Tallinna koolidele, loodus- ja keskkonnalaagrid.
3. geoturismi ja aktiivpuhkuse arendamine – kui on olemas kaks esimest, siis tuleb loogilise jätkuna ise. Kui on olemas juhised, viidad, kõik mõnusaks ja mugavaks tehtud, tuleb ka turist kohale.

Läbi geopargi eesmärkide on inimtegevus, loodus, kultuuripärand ja majandus tasakaalus ja tegevus järkusuutlik. Geopargi oluliseks ülesandeks on hallata erinevaid suhtlusvõrke (hetkel on meil juba Porikuu, toidukaart, rannikumatkarada jne) ja tegeleda piirkonna ühisturundusega. Loode- Eesti geopark on Eesti esimene (aastast 2010) ja võiks olla esimene päriselt töötav geopark (nii Eestis kui terves Baltikumis).

Hispaanias tutvusin hea näitega, kus fookusesse on võetud kohalikud inimesed, kelle jaoks geopark on tehtud, toimuvad kooliõpilastele õpperohkemid,-laagrid ja üritused turistidele.

2. Arutelu Loode-Eesti geopargi võimalikkusest

Erik: turism on oluline teema, kuid meie valla näitel on see päris keeruline, sest puuduvad nt majutusasutused. Tallinna lähedus avaldab suurt mõju – turist tuleb korraks, aga läheb kohe Tallinna tagasi. Oluline ja vajalik oleks kõigepealt kaardistada turistide sihtkohad – vaatamisväärsused, et sealt edasi arendada.

Aimur: ka meie piirkonda mõjutab tugevalt Tallinna lähedus, sest nt Kiili vallas pole ühtegi söögikohta. On proovitud, kuid ebaõnnestunult.

Vallas elavad nõ "maainimesed", kes elavad linna ja maa piiri lähedal, kasutavad linna teenuseid, mõnuseid ja ei soovi maapiirkondade ebamugavusi tunda. „Kuldse ringi“ häda seisneb selles, et inimesed ei tunne oma kodukanti, sest elu on Tallinnas.

Mida me suudaks pakkuda? Nt peredele – lastega turistidele, et oleks põnev?

Marti: kes on see sihtgrupp, kellele me seda teeme? Mida ta tuleb siia tegema ja mida me suudame pakkuda? Kas me leiame looduskohad või tekitame ise? Nt hea näide on Ahhaa Keskus, kus leiavad tegevust nii suured kui väikesed. Kust leiab alati midagi huvitavat.

Rafael: me ei räägi tegelikult praegu ehitiste rajamisest ja suurtest investeeringutest, mida betooni valada. See on kaugem teema.

Eliiko: osadel geoparkidel ei ole üldse klassikalist keskushoonet. Geopargi ülesanne on rajada, hooldada matkaradasid, marsruute, ühisturundus, hariduslikud projektid, vahendada giide jne.

Maret: Miks me seda teeme? Mujal tehakse sarnaseid tegevusi, et kehv aeg üle elada. Ehk on meie piirkonnas potentsiaali hariduslike projektide arenguks – laagrid, õpperohkemid. Terviku kaardistamine on kindlasti oluline.

Elisabet: Loode-Eesti turismi sihtkohtade kaardistamine on hetkel töös (visuaali vaatamine). Mõeldakse välja erinevaid marsruute. Kas loodusettevõtjate seisukoht on geopargi osas teada?

Rafael: omades ülevaadet, kuidas toimetavad piirkondlikud ettevõtted, siis nad ei ole koostöö vastu kunagi, kuid nad on enda tegevustega hõivatud (teevad koristaja tööst turundajani kõik ise) ja lihtsalt ei jõua rohkem.

Jaanus: loodus- ja kultuurimaterjali, millele ehitada, on meie piirkonnas piisavalt, aga küsimus on, kas just geopark?

Andres: Koostada piirkonnas mõned turismipaketid ja proovida, kas see üldse töötaks?

Innar: meil on Porikuu festival, mis töötab hästi. Selline ühisürituste ja koostöö vorm on super. Pigem arendada seda ideed.

Elisabet tegi seejärel lühikese kokkuvõtte selle aasta Porikuu tulemustest vt [täpsemalt siit](#).

Järgmiseks aastaks mõttekohad:

- Piirduda ainult 4 nädalavahetusega, sest pikalt on keeruline fookust hoida.
- Peaks olema ava- ja lõpuüritus – konkreetne algus ja lõpp.
- Kuidas jõuda võimalikult paljude inimesteni – välireklaam, päevakajaliste saadete külastamine, jne

Omavalitsusjuhtidelt on toetus Porikuu festivaliga kindlasti jätkata. Esitada toetusavaldused võimalikult vara.

3. Edasised tegevused

Selleks, et näha kaugemale, tuleb astuda mõned sammud edasi. Otsusti, et vaja oleks uuringut, ülevaadet meie piirkonnas pakutavatest võimalikest turismiteenustest. Samuti ülevaadet lähedal asuvatest geoparkidest. Eriti hea oleks, kui olemasoleva geopargi tegija tuleks selgitaks geopargi idee lihtsalt ja selgelt lahti.

Esitada projektitaotlus Geopargi võimaluste uurimiseks ja strateegia koostamiseks (LEADER meede 4). Omavalitsustelt küsida omaosaluse katmiseks toetust.